

[Alice Hedegaard]

hed for, at en effektiv retsforfølgning kan finde sted.

Vi har til gengæld stor sympati for forslaget om at give mulighed for beskikkelse af en advokat eller en anden, der kan klare opgaven, for den forurettede, idet vi mener, det vil være af stor nytte at få gennemført dette punkt.

Vi kan således kun støtte punkt 5 i dette lovforslag.

Tyroll (VS):

Som så mange andre partier afviser også vi de første forslag i dette lovforslag fra det konservative folkeparti, idet vi finder, det er et angreb på retssikkerheden, denne yderligere mulighed for anvendelse af varetægtsfængsling.

Vi har også tidligere givet udtryk for, at vi er positive over for det sidste punkt – med den modifikation, at det kan være andre former for bisiddere, der kan blive tale om i disse tilfælde.

Lovforslaget som helhed tager vi afstand fra, det vender vi os imod. Vi vil ikke medvirke.

Annelise Gotfredsen (KF):

Dette lovforslag er jo en genfremsættelse, og vor tidligere ordfører har ved den første fremsættelse indgående begrundet disse forslag. Jeg kan derfor ikke undgå at komme med nogle gentagelser, men jeg finder problemerne så væsentlige, at de bør gøres til genstand for grundige drøftelser i denne samling.

Det har med dette forslag været vort ønske at afveje den enkelte borgers tarv i forhold til samfundet. Der er blandt borgerne en stigende utryghed og utilfredshed med volds- og bandekriminaliteten, og det er uforståeligt for offeret og dettes omgivelser, at han umiddelbart efter at have lidt alvorlig overlast kan møde gerningsmanden i sin hverdag, og at der kan gå lang tid, inden der sker retsforfølgning og eventuelt falder dom.

Vi skulle med disse regler kunne styrke effektiviteten i retsplejen og en hurtig pådømmelse, vi bedrer kriminalitetsbekæmpelsen.

Der er i vort forslag ikke tale om udvide strafferammer. Vi har kun ønsket at få disse sager fremmet og holde de pågældende

gerningsmænd, indtil man hurtigt får pådømt sagen. Der er ikke tale om, at vi på nogen måde skulle ønske en lynjustits.

Vi mener, at disse foranstaltninger – ud over at de også tager sigte på at styrke politiets muligheder for at efterforske – vil virke såvel general- som specialpræventivt. Der er jo i øjeblikket en fornemmelse af, at denne type gerningsmænd eller i hvert fald en stor del af dem ligefrem kalkulerer med, at der kan gå meget lang tid fra handlingen indtil retsforfølgning, og så sker der højst sandsynligt tiltalefraval. Denne ubehagelige kalkulation med, at »der sker mig såmænd nok ikke noget alligevel«, vil blive imødegået ved disse regler, hvor man prøver at få dem, der har begået noget, til at afholde sig fra det, ved, at de bliver klar over, at de vil blive retsfulgt så effektivt og hurtigt som muligt.

Jeg har svært ved at se, at hensynet til individets retsbeskyttelse, som nogle har hævdet, taler herimod. Hensynet til en eventuel gerningsmand må dog også tilsige en hurtig og effektiv retsforfølgning. Men for mig er det væsentlige, at den forurettedes stilling trækkes stærkere frem, end det hidtil er sket. Dette vil i sig selv styrke tilliden til retssystemet, hvad jeg finder overordentlig vigtigt.

Jeg vil gerne takke ministeren for den positive stilling til de fleste af mine forslag. Jeg har før i forbindelse med 7 dages reglen bemærket, at ministeren var positiv, men jeg takker nu for, at vi snart får et nyt materiale i udvalget, så vi kan arbejde med disse ting. Der er mulighed for at opnå et positivt udfald.

Jeg takker også for den brede tilslutning til forslaget om bistand til den forurettede. Vi har fundet, det var meget væsentligt at yde offeret beskyttelse. Vi kan naturligvis i udvalget drøfte, hvilke former der vil være bedst, men givet er det, at der er behov for assistance i de sager, der er omtalt i forslaget.

Fru Mette Groes ytrede sympati for forslagene, men havde tilsyneladende ikke rigtig noget at have denne sympati i, og jeg vil da også bede fru Mette Groes om et klart svar nu. Går fru Mette Groes ind for forslaget, eller er der tale om en klar afvisning?

Jeg vil i øvrigt takke for, at man kan se problemet. Jeg beklager, at der ikke er et flertal her i salen for at ændre varetægtsreglerne, men der er jo en positiv stillingtagen til, at det er vigtigt at få en hurtigere retsfor-

[Annelise Gotfredsen]

følgning, og jeg håber, vi også kan drøfte disse sager i udvalget og finde frem til en løsning. Det er klart, at det er en af de ting, som presser sig meget på inden for retsfølgningen.

Mette Groes (S):

Da der lader til at være lidt uklarhed om, hvad den socialdemokratiske gruppe mener om dette lovforslag, vil jeg sige, at det burde ikke komme bag på nogen, at vi ikke bryder os ret meget om det. Jeg synes heller ikke, det kan være så overraskende for det konservative folkeparti, at vi synes, det er en lille smule underligt, at forslaget fremkommer nu, hvor den nye retsplejelov først lige er trådt i kraft – efter de meget, meget indgående drøftelser, vi har haft i retsudvalget. Forslagsstillerne fra det konservative folkeparti er udmærket godt klar over, hvad det er for en diskussion, der er foregået, og hvilken meget seriøs afvejning der har været af hensynene til den forulempede part og forulemperen.

Jeg vil godt sige med hensyn til den høring, der er iværksat, at det var noget, som allerede den tidligere justitsminister foranstaltede, og det er klart, at retsudvalget ser på, hvad der kommer ud af den.

Bernhard Baunsgaard (RV):

Jeg vil gerne gentage min bemærkning til fru Mette Groes fra før, at medmindre fru Mette Groes står op og siger, jeg har misforstået hendes første indlæg, så tager hun fortsat afstand fra forslaget om 7 dages anholdelse.

Justitsministeren (Nathalie Lind):

Et svar til hr. Bernhard Baunsgaard, der stillede et direkte spørgsmål til mig vedrørende den lærebog, der anvendes på politiskolen, med hensyn til afhøring af kvinder, der anmelder en voldtægtsforbrydelse. Hr. Bernhard Baunsgaard spurgte, hvornår man kunne forvente en ny lærebog. Jeg kan oplyse her, at der er foretaget en revision af det undervisningsstof, man hidtil har anvendt, og at det skal drøftes i et udvalg på politiskolen, men jeg forventer, at man i løbet af ret kort tid vil kunne få et nyt materiale udsendt.

Hermed sluttede forhandlingen.

Afstemning

Lovforslagets overgang til anden behandling
vedtoges uden afstemning.

Første næstformand (Erlendsson):

Jeg foreslår, at lovforslaget henvises til retsudvalget. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

10) Første behandling af:

Forslag til folketingsbeslutning om befolkningens beskyttelse mod hash [af Dohrmann (FP) m. fl.].

(Beslutningsforslag nr. B 35. Fremsat 2/11 78).

Forslaget sattes til forhandling.

Forhandling

Justitsministeren (Nathalie Lind):

Det er som bekendt ikke første gang, jeg her i folketetinget har lejlighed til at redegøre for mit syn på rigsadvokatens cirkulære af 15. juli 1969 om behandlingen af sager om overtrædelse af lovgivningen om euforiserende stoffer m.v. I 1974 havde vi en tilsvarende debat her i tinget. Jeg tillader mig at henvise til forhandlingerne ved denne lejlighed, der er anført i folketingets forhandlinger 1973–74, 2. samling, sp. 4575 ff. Der var også en debat, der er refereret i folketingets forhandlinger 1974–75, 1. samling, sp. 1705 ff.

Om det forslag, der nu foreligger, skal jeg sige følgende: Rigsadvokatens cirkulære af 1969 blev som bekendt udsendt samtidig med, at der i straffelovens § 191 blev indført en forhøjelse af strafferammen, så den kom op på 6 års fængsel for den groveste narkotikakriminalitet. Cirkulæret blev forelagt og tiltrådt af det folketingsudvalg, som behandlede den omtalte straffelovsændring.

Cirkulæret er udtryk for den principielle holdning til den strafferetlige behandling af narkotikaproblemet, som den daværende regering og det daværende folketing fastlagde i slutningen af 1960'erne. Hovedsynspunktet

[Justitsministeren]

var, at forbrug af narkotika er et lægeligt-socialt problem og ikke et problem, som løses gennem straf. Den politimæssige og strafferetlige indsats mod narkotikakriminaliteten må koncentrereres om at hindre importen og udbredelsen af stofferne, og det er med disse synspunkter som udgangspunkt, man bør tage stilling til fremkomsten af cirkulæret.

De anførte synspunkter og forudsætninger blev igen i 1975 genstand for en grundig debat her i folketinget i forbindelse med forholdet af strafferammen til fængsel i indtil 10 år, altså for den groveste narkotikakriminalitet, i straffelovens § 191. Forud for fremsættelsen af dette lovforslag havde justitsministeriet anmodet kontaktudvalget vedrørende ungdomsnarkomanien om en udtalelse, og denne udtalelse fra udvalget var optaget som bilag til lovforslaget. Det, jeg gerne vil fremhæve her, er kontaktudvalgets synspunkter om det specielle spørgsmål, som vi har til behandling i dag, og jeg tillader mig at citere fra udvalgets skrivelse af 28. august 1973:

»Hovedlinjen i den hidtidige narkotikapolitik har været, at tyngdepunktet lægges på forebyggende og behandlingsmæssige foranstaltninger, og at strafmæssige foranstaltninger betragtes som en nødvendig og begrænset støtte for den øvrige indsats. Dette har bl. a. fundet udtryk i rigsadvokatens cirkulære af 15. juli 1969 om forfølgning af sager vedrørende overtrædelse af lovgivningen om euforiserende stoffer. Såfremt gennemførelsen af forslaget om en forhøjelse af strafmaksimum skulle skabe indtryk af, at hovedlinjen i samfundets indsats ændres, vil den deraf følgende skærpende debat i sig selv kunne få skadevirkninger for det nuværende tværfaglige samarbejde...

Det er derfor kontaktudvalgets bestemte opfattelse, at de almindelige retningslinjer i rigsadvokatens cirkulære af 15. juli 1969 fortsat bør gælde.«

Justitsministeriet gav i forbindelse med behandlingen i 1975 udtryk for, at der ikke med forslaget om forhøjelse af strafferammen var tilsigtet en almindelig forhøjelse af strafniveauet for narkotikakriminalitet, men at forslaget alene tog sigte på de allergroveste, ofte internationalt prægede forhold. Det er efter disse hovedretningslinjer, politiet og anklagemyndigheden siden 1969 har behandlet sager om overtrædelse af narkotikalovgivningen.

Disse retningslinjer, hvorefter politiets indsats koncentrereres om udbredelsen af narkotiske stoffer, mens indsatsen mod dem, som alene besidder narkotika til eget forbrug, begrænses som anført i cirkulæret, kan jeg fortsat tilslutte mig.

Lad mig hertil føje, at spørgsmålet om den rigtige politik vedrørende behandlingen af narkotikaproblemet er mere kompliceret, end forslagsstillerne synes at vedkende sig. Spektret spænder fra de alleralvorligste former for kriminalitet til mindre overtrædelser af mere ordenspræget karakter. Det strafferetlige spektrum er efter min opfattelse lige så vidt. Som en facet i dette mønster har vi brug for rigsadvokatens cirkulære, som efter min opfattelse naturligvis ikke er i strid med narkotikalovgivningen, og jeg kan derfor ikke tilsi-ge regeringens støtte til, at rigsadvokatens cirkulære ophæves.

Jimmy Stahr (S):

Uden at jeg skal blande mig i fremskridts-partiets interne forhold, tør jeg nok love for, at der her er tale om et stramningsforslag. Det omtalte cirkulære er efter vores mening i smuk tradition med et ideal om, at vi først og fremmest skal koncentrere os om de grovere forbrydere og om de forbrydelser, der f. eks. foregår i forbindelse med de hårde stoffer.

Der skal selvfølgelig ikke være nogen tvivl om, at lykken var, at vi kunne stoppe alle lovovertrædelser, men lovovertrædelser har jo bl. a. også forskellige udspring, og når det drejer sig f. eks. om hashrygning, er der i høj grad også tale om en social-lægelig side, og her er det andre foranstaltninger, der i virkeligheden trænges til. Jeg kan derfor med stor glæde stille mig bag justitsministerens tale; socialdemokratiet må skarpt afvise det foreliggende forslag.

Mette Madsen (V):

På venstres vegne kan jeg ganske tilslutte mig den afvisning af forslaget, som justitsministeren gav. Vi mener ikke i venstre, at man når bedre resultater ved behandling af narkomaner, hverken de svære eller de lettere tilfælde, ved at kriminalisere forbruget. Formålet med lovgivningen på narkotikaområdet har hele tiden været at hindre udbredelsen af euforiserende stoffer. Derfor gik venstre også

[Mette Madsen]

stærkt ind for den forhøjelse af strafferammen fra 6 til 10 år for de grovere narkotikaforbrydelser, som folketingset gennemførte for få år siden: det er forhandlerne og distributørerne, vi må gøre alt for at komme til livs.

Vi lægger i venstre også megen vægt på oplysning om de skadelige virkninger ved brug af narkotika. Det er det bedste middel til at forhindre, at problemet opstår, og vi kan ikke kraftigt nok opfordre vore massemedier til at følge skolernes indsats op på dette område.

Dernæst må vi, hvis skaden sker, sætte ind med en fornuftig og relevant behandling, lægeligt og socialt, for at bringe disse desværre oftest unge mennesker tilbage til et normalt liv.

Jeg vil gerne slutte med at sige, at de mennesker, der i dag er afhængige af hash, er de socialt og psykisk svage, ja, ikke sjældent psykiatriske tilfælde, og det er min overbevisning, at man intet positivt opnår ved yderligere at belaste deres situation ved også at kriminalisere dem.

Birgit Fogh-Andersen (KF):

Vi kan også fra konservativ side erklære os enige med ministeren. Men vi mener til gengæld, at det er nødvendigt, når man drøfter problemer med hensyn til de vanedannende stoffer, at skelne mellem brug, misbrug og narkomani. Og hvor er så grænsen mellem brug og misbrug? Og hvor er grænsen mellem misbrug og narkomani? Brug er det, når man anvender disse stoffer efter lægelig ordination, og man må ikke glemme, at disse euforiserende stoffer også hjælper de mest forpinte i samfundet og er med til at redde mennesker. Misbrug er det, når man bruger disse stoffer uden lægelig ordination, og det fører desværre ofte til narkomani, men man er jo ikke narkoman, før man ikke mere selv kan bestemme sit misbrugs størrelse, nemlig når man er blevet afhængig af disse stoffer. Det er i misbrugsperioden, der virkelig er mulighed for at hjælpe, og derfor er det så vigtigt i tide at få kontakt med disse misbrugere. Her mener jeg hele befolkningen har et ansvar, og det er bl. a. grunden til, at vi er tilfredse med det cirkulære, der i visse tilfælde mildner straffeloven.

Fremskridtspartiet kalder det blødsødenhed. Vi kalder det at give politi og anklage-

myndighed mulighed for at behandle de enkelte sager individuelt, i særdeleshed når det drejer sig om mindre forsyndelser, og mens der endnu er håb. Jeg tænker også her på de helt unge, hvor man i stedet for at gøre dem til kriminelle lader børneforsorgen komme med ind i billedet i samarbejde med politiet.

Cirkulærets bestemmelser, der bl. a. giver mulighed for advarsler, bøder og betingede domme på vilkår om afvænningsbehandling osv., har politiet hidtil administreret på udmærket vis og dermed givet mange den forskrækkelse, der skulle til for at forhindre fortsættelse af den kriminelle løbebane.

Men lad os slå fast: hash er ulovlig, og mit parti vil ikke under nogen omstændigheder være med til at frigive den. Den strenge strafferamme gælder da også dette stof, når omstændighederne taler for det. Men vi vil heller ikke være med til at fjerne cirkulære nr. 144 af 15. juli 1969.

Hvis forslagsstillerne ærligt mener det, de siger, nemlig at de går ind for at forebygge og afvænne, og hvis de gør sig håb om at hjælpe, kan fremskridtspartiet ikke samtidig gå ind for at fjerne dette cirkulære; det er efter min mening en dobbeltmoral ud over alle grænser. Over for de virkelig store problemer, som vi lever med i dag, hvor narkoforbryderne strømmer ind over vore grænser, er et sådant forslag overhovedet ikke med til at løse noget som helst, tværtimod.

De bekymringer, politidirektøren ikke har over for de nødråb, der lyder fra den anden side af broen, har man til gengæld i fuldt mål på stadslægens kontor, og dér er det ikke hashen, der bekymrer mest, kan jeg forsikre for.

Mange kan sikkert huske, da man i geografi hørte om opiumshuler i det fjerne Østen; det var uhyggeligt, og man gøs, men det var langt borte. Det er det ikke mere, højtærede folketing: vi har det helt inde på livet nu, og det er vore unge, der dør. Har regeringen gjort sig nogen forestilling om, hvor mange der skal dø af narkotika, inden for de næste to år? Det er dette parlaments ansvar, og vi forstår ikke regeringens holdning over for dette ansvar.

Metadonklinikker under lægekontrol – ja, det går vi ind for. Så længe narkomaner skal skaffe mellem 500 kr. og 1.000 kr. om dagen for at dække behovet for hårde stoffer, så længe er de inde i den onde cirkel, og der er

[Birgit Fogh-Andersen]

ikke mange muligheder for at hjælpe dem ud af miljøet. Hånd i hånd med socialpædagogiske foranstaltninger mener vi at der må søges hjælp med metadon i en overgangsperiode.

Men vi mener fortsat, at det bedste middel til at tackle problemerne med er at hjælpe toldvæsen og politi med at forhindre, at euforiserende stoffer kommer ind i landet på ulovlig vis, og det må vi gøre ved at forøge styrkerne, i det omfang det er nødvendigt; også med blik på at få ram på de internationale forbryderbander må vi give vores bidrag til samarbejdet med andre nationer.

Det drejer sig om 10.000 unge, skønner man. Prøv engang at tænke på dem i samlet flok, f. eks. samlet i dette gamle slot! 10.000 er mange, det er 10.000 for mange, og det konservative folkeparti har ikke sagt det sidste ord i denne sag.

Mimi Jakobsen (CD):

Vi har i CDs folketingsgruppe diskuteret dette forslag livligt, og bortset fra et enkelt medlem, fru Bodil Liventhal, som senere vil redegøre for sine betragtninger, kan jeg sige at vi på CD-gruppens vegne må afvise fremskridtspartiets forslag. Det betyder ikke, at vi i CD er indstillet på at frigive hash, som også den konservative ordfører var inde på, men jeg mener også, vi skal passe på, at vi ikke gennem lovgivningen får skabt nogle situationer, som vi ikke kan håndtere, og jeg vil meget gerne høre fremskridtspartiets ordfører redegøre for, hvordan man egentlig vil håndtere dette problem. Er det således, at man vil gå ud på skolerne og undersøge børnene, når de kommer om morgenen? Hvem skal i givet fald gøre det? Skal vi have flere offentligt ansatte? Skal vi have flere papi-russere til at sidde og administrere disse ting? Jeg vil meget gerne bede om svar på det.

Derudover er det da ganske givet, som den konservative ordfører også gjorde rede for, at vi vil få en hel masse unge mennesker ind på en kriminel løbebane, og hvem er interesseret i det? Det kan jeg ikke tro fremskridtspartiet er.

Endelig er der spørgsmålet om hele prioriteringen inden for narkobekæmpelsen. Jeg er ganske enig med ministeren i, at man må sætte ind på de tidspunkter, hvor det virkelig

bliver alvorligt, hvor der er tale om hårde stoffer, og hvor der er tale om videresalg i større mængder.

Jeg ved ikke, hvor vi skulle skaffe det mandskab fra, der skulle gøre det, og jeg mener ikke engang det er ønskværdigt.

CD afviser forslaget.

Tove Jørgensen (DKP):

DKP er imod det foreliggende forslag. Narkoproblemet løses hverken ved at kriminalisere eller ved at afkriminalisere hash. Det er den samme diskussion, vi oplever gang på gang, når man taler om alkoholmisbrug, nemlig om man skal lave spiritusforbud eller ej for at formindske misbruget, hvorved man helt ser bort fra misbrugets sociale årsager.

Vi er for en gangs skyld enige med justitsministeren i den opfattelse, ministeren her gjorde rede for: en skærpelse af forholdsreglerne imod hashbrugere vil kun gøre det vanskeligere at sondre mellem det lette misbrug og brugen af hårde stoffer. En ophævelse af cirkulæret vil gøre det vanskeligere at bekæmpe bagmændene, som er det vigtigste i denne forbindelse, og dem, der virkelig er kriminelle.

Det er typisk for et borgerligt parti som fremskridtspartiet kun at se en udvej ved yderligere kriminalisering og restriktioner. Man ser helt bort fra, at det, det drejer sig om, er at forebygge de sociale årsager, der frembringer misbruget, først og fremmest sådan noget som ungdomsarbejdsløsheden.

Den konservative ordfører gjorde sig her til talsmand for metadonvedligeholdelse. Det må DKP ligeledes tage afstand fra; vi går ikke ind for indførelse af statsnarkomani som middel til at løse narkoproblemet. Det, der skal til, er bevillinger til forebyggelse og efterbehandling og social behandling af brugere.

Bernhard Baunsgaard (RV):

Det radikale venstre kan ikke støtte det foreliggende forslag fra fremskridtspartiet. Jeg vil gerne knytte nogle principielle betragtninger til det og vil begynde med at fremhæve de synspunkter, som justitsministeren og flere andre har gjort rede for her i dag.

Der må, som der blev sagt, først og fremmest være tale om at bekæmpe forhandlerne,

[Bernhard Baunsgaard]

og så må man være indstillet på at hjælpe de mennesker, der er kommet i ulykke ved at bruge narkotika. Man skal ikke starte med at kræve, at de skal straffes, tværtimod må man undersøge, hvorfor de er endt som narkotikamisbrugere, og derefter træde til og hjælpe dem. Det er den ene side af de synspunkter, der har været gjort rede for her i dag; den anden side står vel disse medlemmer af fremskridtspartiet for.

Hvad er så den anden side? Det er for mig – jeg kan ikke fortolke det på anden måde – troen på, at magtanvendelse kan klare samfundets problemer. Ligeegyldigt hvad der sker i samfundet af uønskede ting, kan man klare det ved at sætte politiet ind og kræve straffe. Jeg tror ikke på det. Denne rå magtanvendelse tror jeg gør ondt værre, og jeg lægger også mærke til, at der tilsyneladende i et vist omfang er andre mennesker bag dette forslag end bag visse udtalelser i dag fra fremskridtspartiet. Det er beklageligt, at man er så langt tilbage i et parti, der dog har så stor tilslutning, som tilfældet er for fremskridtspartiets vedkommende. Det hjælper ikke og har aldrig hjulpet med rå magtanvendelse, når man vil bekæmpe uheldige tendenser i et samfund. At undersøge grunden og hjælpe dem, der er kommet galt af sted, er den rigtige vej.

Inge Krogh (KrF):

Kristeligt folkeparti har to gange i 1974 fremsat forslag om, at rigsadvokatens cirkulære skulle bringes i overensstemmelse med loven om euforiserende stoffer. Dengang cirkulæret blev skrevet, var hashforbruget nok noget anderledes, end det er nu. Dengang var det vel nok almindeligt, at det fandtes på skoler; det var, som om skoleelever skulle prøve det. Man ved for lidt om, hvordan hashforbruget er nu; man har ikke forsket i det. Man læser af og til i aviserne, at der konfiskeres meget store mængder af hash, men hvordan er forbruget? Det er sandsynligvis fordelt på langt færre mennesker, end dengang cirkulæret blev skrevet.

Der står bl. a. i cirkulæret, at selv om der bliver fundet nogen på en skole, der har hash på sig, bør man ikke instituere en større undersøgelse. Jeg tror ikke, at dette gælder i øjeblikket. Hvis man finder mennesker med hash på sig, vil der være betydelig chance

for, at man netop kan finde baghandlerne til de store narkotikahandeler.

Jeg tror, folketinget har taget meget let på narkotikaproblemet gennem de senere år. Vi ved alle efter statistikkerne, at antallet af narkodødsfald er stadig stigende. Der henvises så til, at det er dem, der er blevet narkomaner for så og så mange år siden, og at der ikke er kommet nye til, men sidste gang socialudvalget havde møde med kontaktudvalget, kom det frem, at der er nye misbrugere. Hvordan begynder misbrugerne? De begynder i langt de fleste tilfælde med hashen, og det er et særdeles farligt stof.

Jeg mener, at vi sandsynligvis vil kunne klare os helt uden dette cirkulære – jeg er tidligere gået ind for, at det skulle forandres – men jeg tror nu, at man vil kunne klare sig med loven om de euforiserende stoffer, så det virkelig sættes på plads, at hash er at regne for et euforiserende stof, hvad det også rent lægeligt set er.

Jeg er enig i, at det er meget vigtigt, at der forebygges, og at der behandles på en langt mere grundig og effektiv måde, end der gøres nu, men loven må også være i orden, sådan at man kan finde bagmændene, og det tror jeg vi nemmere gør, hvis vi ikke har cirkulæret.

Alice Hedegaard (DR):

Uden at være uenig med fremskridtspartiet i deres kritik af de mennesker, der i sin tid, om man så må sige, reklamerede for hash og måske dermed var med til at gøre det vel nok lidt smart at ryge hash, kan retsforbundet alligevel ikke støtte beslutningsforslaget. Ligesom forslagsstillerne mener vi også, at samfundet har pligt til at afvænne og hjælpe alle dem, der er blevet afhængige af narkotika, men vi mener så sandelig også, at det er samfundets pligt at sætte flere kræfter ind i arbejdet på at afsløre de menneskefjendske og pengegriske storforhandlere af narkotika. De er, i betragtning af alle de dødsfald der er blandt narkomanerne, nærmest at betegne som mordere. Det er forbudt at sælge og købe hash, men det har trods alt været et udbredt nydelsesmiddel i så mange år, at det nok ikke mere har den helt store dragende virkning på de helt unge. Og hvad er egentlig værst, at de ryger hash, der jo ikke helt kan sammenlignes med de hårde stoffer, eller at

[Alice Hedegaard]

de drikker sig fra sans og samling? Det sidste er jo helt legalt, men sikkert ikke mere sundt.

Retsforbundet går ikke ind for en frigivelse af hash, men vi mener alligevel ikke, det vil være realistisk at stramme reglerne. Politiet må langt hellere bruge mandskab på at finde bagmændene til alle ulykkerne. Vi finder, at det omtalte cirkulære nr. 144 har en fornuftig udformning.

Keld Larsen (VS):

Fremskridtspartiets heksejagt på alle former for social forståelse er nu nået til uskyldige hashrygere. Nu skal der mudres op i det lille gadekær, og rigsadvokatens cirkulære fra 1969 skal mules. I bemærkningerne til forslaget gøres cirkulæret indirekte ansvarligt for det store antal galarraygere, som findes i samfundet. For fremskridtspartiet er der ingen forskel mellem hash og heroin, tværtimod er hashen netop indgangsport til heroinet. For fremskridtspartiet er der en naturlig bro fra hashen til heroinet. For fremskridtspartiet er de euforiserende stoffer taget ud af den sociale situation, som de indgår i, og blevet gjort til en frit svævende ulykke forårsaget af finkulturelle personers dårskab.

VS skelner strengt imellem hash og narkotika. For VS er gangen fra hash til hårde stoffer for det første langtfra automatisk, som fremskridtspartiet lægger det op. Tværtimod: kun et lille mindretal af hashrygere ender som narkomaner, og de få, der gør det, gør det udelukkende af sociale årsager.

Sagen i en nøddeskal er netop, at hashens ulovlighed gør, at den sælges i kriminelle miljøer og ofte af de samme pushere, som handler hårde stoffer. Derfor er der kun ét at gøre efter VS' mening: at legalisere hashen og lade staten stå for salget. Herved hives hashen ud af de kriminelle cirkler, hvor de hårde stoffer sælges.

I øvrigt har cannabis før 1915 kunnet købes på apotekerne helt legalt, uden at det i øvrigt medførte en større stigning i antallet af narkomaner. Siden er stoffet jo blevet en del af det ungdomsoprør, som skyldede hen over den vestlige verden i 1968 med en ideologi, der er stik imod fremskridtspartiets ideologi, og det er måske dér, vi skal finde noget af årsagen til fremskridtspartiets hårde indsats imod hashen. På trods af at eksperterne stort set – i hvert fald de mere lodige af

dem – er enige om hashens relative ufarlighed, idet der ikke kendes noget til fysiske skavanker og det kun er meget lidt vanedannende, i stil med kaffe og cigaretter.

Må jeg spørge fremskridtspartiet, om kaffe også skal forbydes, eller hvad med bajere for den sags skyld? Alkohol er jo bevisligt langt mere farligt og meget mere ødelæggende for befolkningens sundhed, som fremskridtspartiet skriver i bemærkningerne, end hash, så hvorfor ikke slå til over for den første kølige pils, som ungdommen nyder, for på den måde at slå til over for den farlige vej, der betrædes?

Disse kendsgerninger har bevirket, at hash er afkriminaliseret i store dele af den vestlige verden, bl. a. i visse amerikanske stater, i Canada og i Holland, hvor man oven i købet for tiden diskuterer at gøre hashen direkte lovlig, bl. a. ud fra ønsket om at frigøre politistyrkerne til jagten på de hårde stoffer.

Dertil kommer, at man i de lande, hvor hashen vokser frit, har nydt den i århunderder, ja, måske endda i årtusinder, uden at det får de skadelige virkninger, som fremskridtspartiet ridser op. Ergo er det de sociale årsager, vi skal have fat på.

Man kan så spørge sig selv, hvorfor man ikke kan gøre noget lignende i Danmark, hvor der oven i købet er ved at udvikle sig en lille, hyggelig hjemmeproduktion til gavn for valutabalancen. Skal politiet også rundt og hive hamplanterne op af folkets baghave for at skabe bevismateriale til at kunne smide ungdommen bag tremmerne?

I øvrigt kan man jo muntre sig over den skattebyrde, der uden tvivl ville blive en følge af fremskridtspartiets forslag. Jeg vil gætte på – det er svært at undersøge, for der er ikke lavet nogen klare statistikker over det – at mindst 250.000 mennesker i dette land jævnlig får sig en pipe hash. Ifølge sidste nummer af »København« regner man med, at København passerer af 10 t hash om ugen, så der er altså en del flere mennesker, der nyder det stof, end det er fremgået af de øvrige taleres indlæg her fra talerstolen.

Hvis hele denne stribe skulle ind og bide i tremmerne, ville det nødvendiggøre en udvidelse af fængselskapaciteten op til flere gange. Hertil kommer alt det politi, der skulle ansættes til at patruljere på gaderne. Alt sammen finansieret af de skatteydere, som fremskridtspartiet taler så pænt om. Jeg skal

[Keld Larsen]

love for, der for alvor ville komme gang i trækprocenten, hvis dette forslag gik igennem.

I øvrigt undrer det mig lidt, at fremskridtspartiet ikke nævner rigsadvokatens cirkulære af den 16. august 1971, hvor politiets forskelligartede praksis rundt omkring i landet nævnes i jagten på de euforiserende stoffer. Visse steder går man lidt mere alvorligt til den, f. eks. på Christiania, end man gør oppe i Skive. Her præciserer rigsadvokaten, at det ikke er et juridisk, men et socialt problem, og at det er på den baggrund, man skal sætte ind.

Sagen er jo, at politiet benytter sig af den ulovlighed, der er i forbindelse med hashen, til at rende folk på dørene, oven i købet tit uden retskendelse. Det viser netop cirkulærenes hullethed og viser, at det er nødvendigt med en klar lovgivning, f. eks. legalisering. Jeg tror således ikke, fremskridtspartiet skal fortvivle så meget: politiet går virkelig til biddet rundt omkring, og jeg tror, at cirkulæret altså ikke har den store effekt de steder.

Sluttelig vil jeg opfordre fremskridtspartiet til at undersøge lidt nærmere, hvad det egentlig er for et stof, de står og hetzer så kraftigt imod, og til at undersøge nærmere, hvad det egentlig er, de snakker om. Man kunne f. eks. forestille sig fremskridtspartiet krydre et lille gruppemøde med at se nærmere på hashens virkninger i form af en lille hyggepipe. Jeg garanterer for, at gruppen ikke af den årsag vil ende på de hårde stoffer, og jeg skal gerne tilbyde mig. Jeg har selv 10 års rygeerfaring og lider tilsyneladende ikke synderlig af hjerneskade, tværtimod; det kan man se deraf, at jeg ikke er hoppet med på fremskridtspartiets asociale vogn.

Knud Lind (FP):

Ja, der kan jo sættes et spørgsmålstejn ved, hvor hjerneskadet den sidste taler er blevet. Det skal jeg undlade at gå nærmere ind på.

Tredje næstformand (Ninn-Hansen):

Ja tak!

Knud Lind (FP):

Det er mit indtryk, at man gør de unge en bjørnetjeneste ved blot at give dem en advarsel. De unge får en advarsel af den pågæl-

dende kriminalbetjent, som behandler sagen, idet det uddeles til ham at give advarsel. Derefter kan den pågældende unge mand eller pige så gå glad hjem, medens faderen derimod kan komme hjem samtidig og sige, at han har fået en bøde, fordi han ikke havde tændt nefalygten. Jeg vil sige til justitsministeren: arbejdsbyrden er den samme for politiet, uanset om der skal skrives et bodeforelæg på 200 kr., for man har jo truffet de pågældende, og man foretager en udenretlig konfiskation.

Det farlige ved rigsadvokatens cirkulære er, at de unge ved deres hashkøb kommer i kontakt med de mere hårde stoffer. Det, der starter med en uskyldig pipe hash, kan ende med narkodød. Hashforhandlerne er tit også narkoforhandlere.

Bodil Liventhal (CD):

Jeg vil gerne begrunde, hvorfor jeg ikke er enig med min folketingsgruppe i dette spørgsmål. Det skyldes bl. a., at jeg gennem mere end en halv snes år har arbejdet intenst med narkotikaproblemet og har et personligt kendskab til, hvor farlig netop hash er for børns og unges videre udvikling. Så vidt jeg ved, er vi det eneste land i Europa og det eneste land i Norden, der har et sådant cirkulære, der helt enkelt bygger på den antagelse, at hash ikke er et særlig farligt stof, til trods for at andre internationale erfaringer siger noget andet. Derfor er Danmark også et enormt trækplaster for unge fra andre lande, ikke mindst Norden.

Da cirkulæret fremkom den 15. juli 1969, var det tydeligvis en følge af, at der i begyndelsen af året 1969 blev ført en særdeles pågående agitation for hashens frigørelse, anført af Danmarks Radio og TV fra en broget skare, omfattende narkomaner og idealistiske kredse uden kontakt med hverdagen.

Vi har her i landet et alvorligt alkoholproblem og et alvorligt narkotikaproblem. Hash, der sammen med heroin og LSD hører til de stoffer, det er forbudt at indføre her i landet, er vel et af de farligste stoffer, ikke alene fordi det indvirker på nervefunktionen, således at bl. a. afstandsbedømmelsen forringes, men også fordi hash meget ofte er indgangsporten til de hårde narkotika.

Dohrmann (FP):

[Dohrmann]

Jeg er jo i den lykkelige og sjældne situation, at jeg kan sige tak til både ministeren og samtlige ordførere. Først og fremmest skal jeg naturligvis sige tak til dem, der har støttet forslaget, men jeg skal også sige tak til alle de ordførere og ministeren, som ikke er gået ind for forslaget. Det ligger jo nemlig sådan, at alle andre ordførere, hvis man var indstillet på at spare tid her i folketinget, faktisk bare kunne have sendt VS' ordfører op på talerstolen og ladet ham tale for sig, for det er jo i realiteten hans synspunkter, man går ind for.

Baggrunden for vores forslag er, at vi har en lov, en lov, som for ikke så forfærdelig mange år siden var til revision her i folketinget, og hvori der klart og tydeligt står, at hash og andre stoffer er ulovlige, hvorefter der bliver udsendt et cirkulære, som faktisk siger noget helt andet, og hvor man mere eller mindre legaliserer brugen af hash. Det er altså de ting, de fleste ordførere har stået her og forsvaret i dag. Hvis man skal bebrejde de ordførere noget, må det være, at de ikke åbent og ærligt siger, at de faktisk mener, folk skal have lov til at gå og puste røg med hash i hovedet på hinanden. Det ville være ærlig snak, hvis man har den politiske holdning, at det er noget, man skal have lov til; men så skal man bare sige det. De, der mere eller mindre prøver på at legalisere brugen af hash, skal bare lige være klar over, at ikke én eneste af de nuværende narkomaner, de personer, som i dag desværre befinder sig i den ulykkelige situation, at de er afhængige af hårde stoffer, ikke er begyndt med hash, det er de alle sammen. Derfor er det helt forkert, at et stort flertal her i folketinget åbenbart prøver på at foregøgle, at hash er noget ufarligt noget, der kan sammenlignes med øl og cigaretter, som ordføreren for VS sagde.

Det er da helt klart – og jeg vil også give nogle af ordførerne ret i, at det måske er et socialt problem – at mange unge mennesker, der har sociale problemer, lettere lokkes ind i den slags ting. Jeg mener så afgjort, at folketingets medlemmer og justitsministeren ikke mindst skylder de unge mennesker at gøre opmærksom på, at brugen af hash er farlig, at det er begyndelsen til enden, hvis man ikke har den modstandskraft, som er nødvendig for at kunne komme ud af det igen. O.k., jeg tror da heller ikke, at det er så mange procent af dem, der ryger hash, som bliver

forfaldne til de hårde stoffer, men hvis folketinget er skyld i, at bare en enkelt procent, ja, bare en halv procent af de personer bliver forfaldne til hårde stoffer, mener jeg så afgjort, at man er inde på noget helt forkert. Dertil kommer så, at vi også hører røster, f. eks. fra hr. Tastesen, som sidder hernede – og VS' ordfører var inde på det samme, ligesom jeg har set annoncer fra Radikal Ungdom – om legalisering af hash.

Det er noget forfærdeligt noget, man er ved at komme ind på, og derfor mener jeg også, at det her fra folketinget klart og tydeligt skal siges, at brug og besiddelse af hash er ulovlig. Politiet har det også meget svært, med den lemfældige måde, man administrerer loven på. For hvis politiet anholder en mand, som er i besiddelse af hash – og forhandlerne skal nok være så fornuftige ikke at gå med ret store portioner på sig – er det da helt klart, at det vanskeliggør politiets arbejde med at forfølge de forhandlere, som vi alle sammen ønsker skal straffes, og sørge for, at de bliver slæbt for retten.

Men at bl. a. den konservative ordfører kan stå heroppe og sige, at hash er ulovlig, og samtidig mere eller mindre gå ind for en legalisering af den, kalder jeg faktisk at tale med to tunger. Har man den opfattelse, at hash skal være legal, skal man sige det; man skal ikke stå her og udadtil ligesom prøve at hykle om det. For det er helt sikkert, at det cirkulære, vi her foreslår trukket tilbage, legaliserer besiddelsen af hash; det skal den konservative ordfører bare være klar over.

Så blev der spurgt, om vi ville være med til at give nogle større bevillinger, for nu skulle man jo til at kontrollere alt og alle. Det er jo ikke det, forslaget går ud på. Jeg har ikke foreslået, at der skulle ske en udvidet kontrol med den slags ting, og det samme gælder behandlingen; vi mener da også, at den forebyggelse, der finder sted i dag, skal fortsætte; vi har ikke foreslået, den skal ophøre. Men det er igen sådan, at hvis man ikke rigtig har nogen gode argumenter at sno sig udenom med, begynder man at snakke om noget helt andet.

Det blev også nævnt, at politiet forfulgte folk, ja, jeg tror endda, hr. Bernhard Baunsgaard brugte udtrykket »rå politibrutalitet«. Mig bekendt udviser politiet ikke nogen form for brutalitet. Jeg ved godt, at de i går aftes har lavet en razzia ude i Christiania for

[Dohrmann]

at få fat i nogle af forhandlerne, og det synes jeg er helt i orden, for det er politiets opgave, det er derfor, vi har et politi.

Men jeg må tage til efterretning, at et stort flertal her i folketinget i realiteten ønsker at legalisere brugen af hash.

Justitsministeren (Nathalie Lind):

Hr. Dohrmanns indlæg var egentlig ganske bemærkelsesværdigt. Hr. Dohrmann siger for det første, at hvis man har dårlige argumenter, taler man udenom. Jeg må nok sige, at hr. Dohrmanns undersøgelse af denne sags behandling i folketinget med et mildt udtryk er lemfældig.

Jeg står her med et uddrag af, hvad der er blevet sagt ved tidligere debatter herom. Når hr. Dohrmann, der er så optaget af dette spørgsmål, og som gerne vil drage den konsekvens af, at man ikke kan følge forslaget om at ophæve rigsadvokatens cirkulære, at det så skulle være lovligt at besidde hash, at folketinget altså så har godkendt, at hashbesiddelse var lovlig, vil jeg gerne have lov til at henvise til Folketingstidendes referat af en debat, vi havde den 29. marts 1974. Dengang blev nøjagtig det samme spørgsmål rejst af kristeligt folkeparti, og vi var også inde på relationen mellem loven om euforiserende stoffer og rigsadvokatens cirkulære. Dengang havde jeg også det embedsområde, som justitsministeriet er, og sagde da, at det er en fuldstændig forkert påstand, hvis man tror, det er lovligt efter dansk ret at besidde hash. Forholdet er det, at også en advarsel er en strafferetlig sanktion, men politiet må have anledning til at skønne over, hvilke straffetlige sanktioner man anvender, og hvor man sætter kræfterne ind. Der er hovedsynspunktet dette, at det må være rigtigt, at man samler kræfterne om bagmændene, om de professionelle forhandlere og ikke om den, der kun besidder en mindre portion til eget forbrug. Men i gentagne tilfælde, større besiddelse, kommer stærkere straffesanktioner ind.

Derfor er det efter min mening aldeles uberettiget, når hr. Dohrmann nu vil sige, at dette, at man ikke vil følge fremskridtspartiets tanker om at ophæve rigsadvokatens cirkulære, skulle betyde, at så har det danske folketing sagt, at besiddelse af hash er lovlig. Det er forkert.

(Kort bemærkning).

Bernhard Baunsgaard (RV):

Må jeg henstille til hr. Dohrmann, at vi herinde undlader at prøve på at tillægge hinanden udtalelser, som vi aldrig nogen sinde er fremkommet med. Jeg har ikke på noget tidspunkt beskyldt politiet for rå politibrutalitet. Jeg har derimod sagt – og det vil jeg gerne gentage – at folketingsbeslutningen øjensynlig byggede på troen på magtanvendelse som bodemiddel for samfundets skavanker. Det er ikke politiet, jeg anklager, det er hr. Dohrmann og ligesindede. Jeg tror ikke på, at vi klarer samfundets problemer ved rå magtanvendelse, men det gør man så øjensynlig fra dem, der har udtænkt dette forslag. Det var det, jeg beklagede, og jeg beder om, at man henholder sig alene til, hvad jeg har sagt og siger.

(Kort bemærkning).

Tove Jørgensen (DKP):

Jeg vil godt sige til hr. Dohrmann, at DKP ikke går ind for fri hash, og hvis hr. Dohrmann havde lyttet efter, hvad jeg sagde i første omgang, ville han heller ikke have kunnet konkludere, at DKP går ind for fri hash. Det gør vi ikke, fordi vi simpelt hen ikke tror på, at det løser nogen problemer; det er andre ting, der skal til. Men det er jo heller ikke det, dette her drejer sig om; det drejer sig om, hvilke sanktioner man skal anvende, når der er sket en overtrædelse, og det er noget ganske andet.

Tastesen (S):

Hr. Dohrmann, der er kendt fra den offentlige debat som bruger af et ret svulstigt sprog, kalder mig i dag for en rødstrømpe, og det skal hr. Dohrmann da have lov til at kalde mig, hvis han har lyst til det. I bemærkningerne til det foreliggende beslutningsforslag har han også indflettet mit navn og er næsten dermed på vej til at gøre mig medskyldig i narkotikamisbrugets omfang i Danmark. Det må stå som hr. Dohrmanns vurdering. Det er naturligvis ikke en vurdering, jeg på nogen måde kan acceptere, tværtimod. Jeg kunne med samme ret sige, at hr. Dohrmann var hovedårsagen til eller medskyldig i det alvorlige alkoholproblem på Grønland, fordi hr. Dohrmann har en fortid

[Tastesen]

som værtshusholder på Grønland, hvor han givetvis har gjort, hvad han kunne for at øge omsætningen i sin forretning. Det ville ikke være en rimelig påstand at komme med, skal jeg så sige nu . . .

Tredje næstformand (Ninn-Hansen):

Ja tak!

Tastesen (S):

. . . men hvis man skal vurdere påstandene over for hinanden med en vis vægt, ville der måske oven i købet være mere vægt i den påstand, jeg kom med her.

Jeg har et medansvar for rigsadvokatens cirkulære fra 1969, fordi jeg beskæftigede mig med disse problemer på det tidspunkt, og det er jeg glad for at jeg har, og jeg er glad for, at vi ikke anlagde en mere restriktiv linje dengang. Det, at man ikke anlagde en mere restriktiv linje, har betydet, at vi ikke har forværret den sociale situation for den gruppe, der måske er gået over til at ryge hash, i så høj grad. Jeg mener, at en mere restriktiv holdning simpelt hen ville have forværret nogle spændinger i samfundet i forhold til nogle ungdomsgrupper, men jeg har aldrig – som det også antydes – på noget tidspunkt sagt, at jeg gik ind for, at Danmark isoleret skulle tillade fri hash. Det, jeg har sagt i den offentlige debat, der har været i den senere tid, er, at Danmark sammen med Holland, fordi Holland har rejst kravet i FN, vurderer enkeltkonventionen om de hårde narkotiske stoffer, hvor cannabis er placeret, og forsøger på at foretage en international vurdering af, hvorvidt det er rimeligt i denne enkeltkonvention fortsat at opretholde et stof, der har en anden virkning, en anden karakter, end de hårde narkotiske stoffer og på ingen måde kan sammenlignes med dem. Jeg er glad for, at Danmark meget opmærksomt vil følge det problem, som Holland i denne forbindelse har rejst i FN-sammenhæng.

Birgit Fogh-Andersen (KF):

Det er ikke rigtigt, at hash på ingen måde kan sammenlignes med hårde stoffer, for det kan det, og vi ved også, at hash kan føre til hårde stoffer.

Derfor vil jeg også gerne endnu en gang slå fast, at jeg ikke på mit partis vegne har

sagt, at vi ville give hash fri; hash skal være forbudt. Vi ved udmærket godt, at ca. en halv eller måske én procent af de mennesker, som ryger hash, måske senere kommer ind på hårdere stoffer. Men jeg vil gerne direkte spørge hr. Dohrmann: hvad skal vi gøre ved de 99 pct., som ikke går videre, men som bare en gang imellem ryger hash, og som tilfældigvis kommer forbi politiet? Hvordan vil hr. Dohrmann kontrollere alle disse mennesker, når vi ikke skal ansætte mere politi? Hvordan skal vi så få gjort dem kriminelle efter hr. Dohrmanns recept? Det vil jeg gerne have svar på.

Dohrmann (FP):

Jeg vil gerne sige til den sidste ordfører og alle andre, som faktisk har været inde på det samme, at det skal man gøre ved at trække cirkulæret tilbage og derefter følge loven, for loven siger nemlig, at hash er ulovlig. Det er derfor, vi har fremsat forslaget. Vi skal bare følge loven. Ellers må man ændre loven. I loven står der, at hash er ulovlig. Så kan ministeren godt sige, at en advarsel også er en form for straf. Ja men det er jo ikke en pind værd. Anholder man en person, som konstateres i besiddelse af hash, er fremgangsmåden, så vidt jeg har fået fortalt, at hashen bliver konfiskeret, hvorefter den pågældende får en advarsel af eksempelvis en kriminalbetjent. Den behøver ikke engang at være skriftlig. Jeg ved, den også gives mundtlig. Det er altså den måde, man administrerer loven på på baggrund af det cirkulære, som vi foreslår trukket tilbage. Vi foreslår ikke en lovændring, vi siger bare: følg loven eller lav loven om, så at man legaliserer brugen af hash. Det andet er hykleri.

Så sagde hr. Tastesen, at jeg havde givet ham skyld for, at han var medskyldig i det narkotikaproblem, vi har. Ja, det mener jeg også hr. Tastesen er. Jeg mener, hr. Tastesen og de andre, jeg har nævnt i bemærkningerne til forslaget, har en stor skyld, for de har udadtil gået og sagt, at brugen af hash var fuldkommen uskyldig, det var, som vi hørte for lidt siden, fuldstændig det samme som at ryge cigaretter og drikke kaffe og andre ting. Derfor har hr. Tastesen og andre stor skyld i, at mange svage sjæle er blevet lokket ud i ulykke. Jeg tror ikke, hr. Tastesen har gjort det bevidst, men der har gået sådan nogle

[Dohrmann]

strømninger – især her i folketinget, hvor vi plejer at være langt foran alle andre, hvad det angår – at man ligesom skal prøve på at være med på noderne. Det at sidde ude på trapperne her, hvor der jo er godt med journalister, og ryge hash og puste røgen op i hovedet på andre – jeg tror endda, det var ovre foran justitsministeriets kontor, det foregik – var altså noget, der var vældig populært, og det var ligesom noget, man spillede på. Jeg mener bare, det har været forkert af hr. Tastesen og andre, at de har gjort den slags ting. Det har ligesom trukket det hele ned på et niveau, hvor det så ud, som om det var ganske ufarligt.

(Kort bemærkning).

Tastesen (S):

Jeg må henstille til hr. Dohrmann, at han holder sig til sandheden, når han taler her fra folketingets talerstol. Ellers må han komme og påvise, hvornår jeg nogen sinde har sagt, at det at ryge en pibe hash er fuldstændig uskyldigt, for det har jeg aldrig nogen sinde sagt. Jeg har ikke engang sagt noget sådant om alkohol.

(Kort bemærkning).

Bernhard Baunsgaard (RV):

Jeg konstaterer blot, at hr. Dohrmann er en debattør af den slags, der pådutter folk udtalelser, de aldrig er kommet med, og som, når han bliver gjort opmærksom på det, end ikke finder anledning til at beklage det. Men jeg noterer det.

Hermed sluttede forhandlingen.

Afstemning

Forslagets overgang til anden (sidste) behandling vedtoges uden afstemning.

Tredje næstformand (Ninn-Hansen):

Jeg foreslår, at forslaget til folketingsbeslutning henvises til retsudvalget. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den sidste sag på dagsordenen var:

11) Første behandling af:

Forslag til folketingsbeslutning mod nedlæggelse af landpolitistillinger [af Pilgaard Andersen (FP) m. fl.].

(Beslutningsforslag nr. B 46. Fremsat 16/11 78).

Forslaget sattes til forhandling.

Forhandling

Justitsministeren (Nathalie Lind):

Jeg vil gerne benytte denne lejlighed til at give en kortfattet redegørelse om landpolitiets forhold.

Landpolitiet er jo ikke nogen ny foreteelse i dansk politi, men tværtimod politienheder, som kendes langt tilbage i tiden, da politiets opgaver henhørte under den kommunale forvaltning. Da vi i slutningen af 1930'erne fik enhedspolitiet, blev landpolitiet bevaret, idet man også fra central side erkendte, at netop denne form for polititjeneste var et egnet instrument til løsning af lokalsamfundets mangeartede politimæssige problemer.

Landpolitiordningen var og er, som selve betegnelsen antyder, tæt forbundet med de lokale samfund. Som en naturlig konsekvens heraf ville ændringer i lokalsamfundenes befolkningsunderlag kunne medføre, at man med mellemrum tager spørgsmålet om landpolitiordningerne op til overvejelse. Allerede fra midten af 1950'erne blev det således nødvendigt at oprette nogle og nedlægge andre landpolitidistrikter.

Landpolitiets forhold har inden for de senere år været gjort til genstand for overvejelser i sagkyndige udvalg. Således gav i 1960 et sådant udvalg udtryk for, at man fandt rigspolitechefens hidtidige administration af landpolitiordningen tilfredsstillende. I 1971 gav politiets strukturudvalg udtryk for den principielle opfattelse, at det af hensyn til betjeningen af befolkningen i vidt omfang ville være nødvendigt at opretholde landpolitiordningen. Men udvalget pegede dog på, at overflytningen af patruljetjenesten og visse dele af udrykningstjenesten samt visse sagsbehandlende funktioner til politikredsenes hovedstationer ville fritage personalet i landdistrikterne for en del af deres hidtidige arbejdsopgaver. Disse forhold sammenholdt med et udtalt ønske om en styrkelse af be-